

Sygn. akt IV KO 110/18

POSTANOWIENIE

Dnia 20 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie **D. S. i J. R.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 20 grudnia 2018 r.,

wniosku Sądu Rejonowy w R., zawartego w postanowieniu

z dnia 9 listopada 2018 r., sygn. akt II K [...],

o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,
na podstawie art. 37 k.p.k.

postanowił:

nie uwzględnić wniosku.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 9 listopada 2018 r., sygn. akt II K [...] Sąd Rejonowy w R. zwrócił się do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy oskarżonych D. S. i J. R. innemu sądowi równorzędnemu. Zdaniem występującego Sądu, w postępowaniu doszło do prób bezprawnej ingerencji w tok postępowania przez prokuratora niepokodzonego z treścią prawomocnego postanowienia o przekazaniu sprawy w celu uzupełnienia postępowania przygotowawczego, w trybie art. 344a § 1 k.p.k. Podjęte przez prokuratora działania miały polegać na żądaniu wszczęcia wobec referenta sprawy postępowania dyscyplinarnego. Zdaniem Sądu występującego z wnioskiem okoliczności te przemawiają za przekazaniem sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek Sądu Rejonowego jest niezasadny. Wyjątkowy charakter przepisu art. 37 k.p.k., pozwalającego na odstępstwo od zasadniczej właściwości sądu,

nakazuje stosowanie tego przepisu w sposób niezwykle rygorystyczny. Przekazanie sprawy, na podstawie art. 37 k.p.k., innemu sądowi równorzędnemu może nastąpić z powodów, które mogą wywrzeć ujemny wpływ na swobodę wyrokowania lub stwarzać przekonanie o braku warunków do trafnego rozpoznania sprawy.

Charakter i nasilenie działań podjętych przez prokuratora Prokuratury Krajowej – [...] Wydziału Zamiejscowego Departamentu ds. Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji z siedzibą w R., znajdujące potwierdzenie w treści pisma z dnia 1 sierpnia 2018 r. (sygn. PK VI WZ Ds. [...]) wskazują, że wyrażone w wystąpieniu Sądu Rejonowego obawy nie są pozbawione racji. Niewątpliwie groźba spowodowania postępowania dyscyplinarnego wobec sędziego orzekającego w przedmiocie przekazania sprawy do postępowania przygotowawczego, czy też podejmowanie innych pozaprocesowych prób wpłynięcia na merytoryczny kształt rozstrzygnięcia zapadłego w Sądzie odwoławczym należą do okoliczności mogących wpływać na swobodę orzekania sędziego rozstrzygającego sprawę karną w I instancji. Sąd Najwyższy dostrzega podniesioną w wystąpieniu wagę zagadnienia, bezpośrednio dotyczącego sfery niezawisłości sędziowskiej, jak również konsekwencje służbowe pisemnego wystąpienia strony niepokodzonej z treścią rozstrzygnięcia dla sędziego referenta sprawy.

Normą art. 37 k.p.k. objęte są jednak, stanowiące zagrożenie dla bezstronności orzekania, sytuacje, w których sprawa dotyczy bezpośrednio całego sądu właściwego (rozumianego jako instytucja) lub jego wszystkich sędziów i ławników. Szczególne uprawnienie Sądu Najwyższego ingerujące w chronioną konstytucyjnie zasadę rozpoznania sprawy przez sąd właściwy miejscowo aktualizuje się dopiero wtedy, gdy dla dobra wymiaru sprawiedliwości w danej sprawie nie jest wystarczające posłużenie się innymi przewidzianymi w Kodeksie postępowania karnego i służącymi temu celowi instytucjami. W tym zakresie art. 37 k.p.k. nie może w szczególności zastępować instytucji wyłączenia sędziego od rozpoznania sprawy z uwagi na istnienie okoliczności, które mogłyby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności (art. 41 § 1 k.p.k.).

W tym stanie rzeczy należało uznać, że w sprawie nie zostały spełnione przesłanki przewidziane w art. 37 k.p.k.

Dlatego Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.